

Sisäilmaan liittyvän oireilun ja sairastumisen hoitosuositus: Ydinkysymykset

Ydinkysymykset ovat aiheita, joihin liittyvän kirjallisuuskatsauksen perusteella työryhmä sopii yhdestä tai useammasta aiheeseen liittyvästä suosituksesta. Työryhmä valitsee hoitosuositukseen mukaan otettavat ydinkysymykset työskentelyn alussa 50 % enemmistöllä. Ydinkysymysten avulla rajataan suosituksen aihetta ja kohderyhmää. Valitut kysymykset vaikuttavat kirjallisuuden hakustrategiaan: Tutkimuskysymys voi olla laajempi, jolloin kartoitetaan mitä tutkimusta aihealueesta on tehty, tai tarkasti rajattu koskemaan tiettyä aihetta. Aiheissa, joissa käytettävissä on aikaisempi suositus tai katsaus, keskitytään katsauksen jälkeen julkaisu-
tuihin tutkimuksiin. Hoitosuositustyön edetessä voidaan tarvittaessa laatia täsmällisempiä täydentäviä tutkimuskysymyksiä.

Ehdotus suositukseen mukaan otettavista kysymyksistä, ja esimerkkejä kysymykseen liittyvistä aihealueista tai rajauksista:

1. Mitkä ovat tärkeimmät oireityypit ja sairaudet, jotka liittyvät sisäilmaan?

- Esiintyvyys ja ilmaantuvuus Suomessa
- Ärsytys- ja yleisoireet, astma, hengitystieinfektiot ja hengitystieoireet, muut hengitystiesairaudet
- Ympäristöherkkyys ja muut toiminnalliset häiriöt
- Muut (iho-oireet, neurologiset oireet, reuma, syöpä)

2. Mitkä ovat Suomessa tärkeimmät sisäilmaan liittyviä oireita aiheuttavat tekijät?

- Yleisimmät altisteet, ympäristötekijät ja muut tekijät
- Altistumistasot suomalaisissa asunnoissa ja toimistotyyppisissä työympäristöissä
- Useamman tekijän esiintyminen yhtä aikaa

3. Miten sisäilmaan liittyvää oireilua selvitetään ja diagnosoidaan?

- Milloin on epäiltävä sisäilman yhteyttä oireiluun?
- Yhteistyö rakennusterveysasiantuntijoiden, ympäristöterveydenhuollon ja työsuojelun kanssa
- Mitä diagnostisia kriteerejä on käytössä (mitä suositellaan käytettäväksi, mitä tulisi välttää)
- Perusterveyden huollon rooli vs. erikoissairaanhoidon rooli
- Poissulikututkimukset, erotusdiagnostiikka

4. Kuinka potilaita hoidetaan ja kuntoutetaan?

- Hyvinvointi ja ongelmien ennaltaehkäisy
- Potilaan kohtaaminen ja hoitosuhde
- Hoito- ja kuntoutussuunnitelmat
- Oireenmukaiset hoidot ja lääkitys
- Kuntoutusmenetelmät
- Hoitopolku (hoidon porrastus, erikoissairaanhoidon lähettämisen kriteerit)
- Vaikeasti sairaiden potilaiden erityistarpeet

5. Miten potilaiden toiminta- ja työkykyä tulee arvioida ja tukea?

- Arvioinnin toteutus
- Kuka arvioi (työterveyshuollon, kouluterveydenhuollon rooli)
- Ammattitautidiagnoosit ja lausunnot (missä tilanteissa mahdollisia)
- Työn ja tilojen muokkaus, apuvälineet (ml. erityispuhtaat tilat)
- Vertaistuen rooli

6. Kuinka terveydenhuollossa tulee ottaa huomioon erityisryhmät, kuten lapset ja nuoret?

- Lasten ja nuorten taudinkuvan erityispiirteet
- Yhteistyö neuvoloiden sekä oppilas- ja opiskelijahuollon kanssa
- Perheiden tuki
- Muut erityisryhmät, esim. palveluyksiköiden asukkaat
- Ammattialtistuminen (työterveyshuollon vastuualue, miten huomioitava perusterveydenhuollossa)

7. Kuinka terveydenhuoltoa tulisi jatkossa kehittää?

- Hoitopolun katvealueet
- Koulutustarpeet
- Tutkimuksen suuntaaminen/tietoaukot
- Viranomaisyhteistyö ja yhteistyö muiden toimijoiden kanssa